

Treballs de la Societat Catalana de Geografia, núm. 76, desembre 2013, p. 261-287
ISSN: 1133-2190 (ed. impresa); 2014-0037 (ed. digital)
URL: <http://revistes.iec.cat/index.php/TSCG>
DOI: 10.2436/20.3002.01.49

Una enquesta de la Mancomunitat sobre les comarques naturals (1917)

Jesús Burgueño
Universitat de Lleida
burgue@geosoc.udl.cat

Resum

El gener de 1917, la Mancomunitat de Catalunya adreçà als ajuntaments un qüestionari de caràcter agrari, en el qual també es demanava a quina comarca natural pertanyia el poble. L'enquesta de la Mancomunitat precedeix en 15 anys la que, en temps de la Generalitat republicana, elaborà la Ponència de la divisió territorial, presidida per Pau Vila. Donem compte dels resultats d'aquella primera enquesta, fins ara gairebé desconeguda.

Paraules clau: comarca, Catalunya, Mancomunitat.

Resumen: *Una encuesta de la Mancomunidad sobre las comarcas naturales (1917)*

En enero de 1917, la Mancomunidad de Cataluña dirigió a los ayuntamientos un cuestionario de carácter agrario en el que también se preguntaba a qué comarca natural pertenecía el pueblo. La encuesta de la Mancomunidad precede en 15 años la que, en tiempos de la Generalidad republicana, elaboró la Ponencia de la división territorial, presidida por Pau Vila. Damos cuenta de los resultados de aquella primera encuesta, hasta ahora prácticamente desconocida.

Palabras clave: comarca, Cataluña, Mancomunidad.

Abstract: *A survey of the natural regions of Catalonia (Mancomunitat, 1917)*

In January 1917, the Mancomunitat of Catalonia sent to the municipalities an agrarian questionnaire; it also asked for the natural region that they belonged. The survey of the

Mancomunitat was done 15 years before that of the republican Generalitat, made by the Commission of territorial division, led by Pau Vila. We report the results of this first survey, almost unknown until now.

Keywords: natural region, Catalonia, Mancomunitat.

* * *

Amb motiu d'unes jornades sobre "El marc jurídic de la Mancomunitat de Catalunya", organitzades pel Centre Ernest Lluch de la CUIMPB el novembre de 2013, el jurista Vicenç Aguado ens va comentar l'existència d'una enquesta sobre la pertinença comarcal en temps de la Mancomunitat, que es conservava a l'Arxiu Històric de la Diputació. L'esmentat autor s'hi havia referit a la seva comunicació a les *IV Jornades d'Estudiosos de les Garrigues* (Aguado, 2004), en la qual transcriu les fitxes corresponents a aquella comarca (p. 101-104) i alhora aporta la referència d'arxiu (sig. 2789). Per tant, aquesta interessant documentació no era coneguda pels estudiosos de la divisió comarcal, començant per Pau Vila.

Malgrat que no es van aplegar respostes de la totalitat (ni tan sols de la majoria) dels ajuntaments catalans, tenir una informació sobre l'adscripció comarcal, tal i com era percebuda per una mostra molt representativa dels pobles de Catalunya, presenta un valor evident. Amb més motiu en tractar-se d'un temps quan encara no eren gaire coneguts els primers mapes i propostes de comarques. Per tant, la resposta expressada aleshores en principi devia ser més lliure i espontània que d'altres posteriors. Això dona una nova referència –sovint amb la legitimitat reforçada que es deriva de la signatura de l'alcalde o el segell de l'ajuntament– sobre quines eren les comarques populars de Catalunya. Tot plegat quinze anys abans de l'enquesta realitzada per la Ponència de la divisió territorial presidida per Pau Vila, la qual va ser adreçada als ajuntaments a finals de 1931. Els resultats de l'enquesta de la Ponència es troben al llibre *Divisió territorial. Estudis i projectes*, publicat per la Generalitat l'abril de 1933 (Vila *et al.*, 1933); per la nostra part hem assajat una altra versió del mapa de l'enquesta sobre la divisió administrativa actual (Burgueño, 2003, p. 99). La comparació d'ambdues enquestes (1917 i 1931) resulta un exercici obligat, que abordarem tot seguit.

1. L'enquesta

El qüestionari sobre agricultura adreçat als ajuntaments era el següent (mantenim la grafia original):

QUESTIONARI

Poble de...

Estació de ferro-carril mes propera i kilòmetros de distancia...

*Comarca natural dita de...
Quina producció agrícola te més importància?...
I després?...
Existeixen altres conreus? Quins son?...
Hi ha regadiu? Quant?...
Quines plantes s'hi fan?...
Hi han boscos?...
Quines plantes de bosc dominen?...
Existeix cria de bestiar? Quina es la més important?...
Y després?...
Existeix cria d'aviram? De quina mena?...
Existeixen indústries agrícoles? Quines son les més importants?...
(Firma del remitent)
[dia] de [mes] de 1917*

Dissortadament, ni el qüestionari en si ni el lligall que aplega les butlletes rebudes dóna cap pista per esbrinar de quina instància o organisme de la Mancomunitat va partir la iniciativa de fer l'enquesta. Tot això devia figurar a la part superior del full tramès als ajuntaments, del qual calia separar –mitjançant la línia de foradets del paper– la part inferior per tal de complimentar el qüestionari. La cerca d'alguna pista al respecte a l'Arxiu de la Diputació de Barcelona ha resultat infructuosa. Les actes del Consell permanent de la Mancomunitat corresponents als mesos de desembre de 1916 i gener de 1917 no en fan cap esment.¹ Res no diu tampoc la publicació sobre *L'obra realitzada* (Mancomunitat, 1919).

Pel contingut, és evident que la iniciativa devia partir d'un ens ocupat de tasques d'Agricultura. En aquest sentit, podem assenyalar que la Conselleria d'Agricultura estava en mans del president de la Diputació de Tarragona, Josep Mestres i Miquel (Vilallonga del Camp, 1868-1949), diputat pel districte de Valls-Montblanc, metge, agrònom, propietari i director de la revista *Tarragona Agrícola* (Balcells *et al.*, 1996, p. 389; Balcells, 2010, p. 150). També podem afegir que en aquelles dates l'Escola Superior d'Agricultura es trobava sota la direcció de Josep M. Valls. Encara no existia un director del Servei Tècnic d'Agricultura; precisament el Consell de la Mancomunitat acordà crear aquesta plaça el 28 de desembre de 1916.²

L'enquesta presenta un cert aire d'ingenuïtat i manca de concreció: no es demanen xifres de superfície, quantitats de producció o caps de bestiar. La redacció admet respostes genèriques que rarament devien suposar cap novetat en el coneixement de la base agrària de la localitat. De dades estadístiques

1. Volums 81 i 82. Aleshores estava presidit per E. Prat de la Riba i format per Lluís Argemí, Francesc Bartrina, Josep M. España, Anselm Guasch, Martí Inglés, Josep Mestres, Alfred Pereña i Agustí Riera.

2. AHDB: *Mancomunitat de Catalunya. Consell Permanent. Actes. 1916* (núm. 81).

evidentment n'hi havia. Sense anar més lluny, l'interessant informe sobre la situació econòmicoadministrativa dels pobles del Priorat redactat a finals de 1920 pel cap de la Secció Social Agrària, Josep M. Rendé, està ple de dades de jornals o hectàrees de conreu, de quarteres d'oli, quilos d'ametlles, sacs d'avellanes o hectolitres de vi.³ Potser per això els qüestionaris van ser aplegats en una carpeta amb el títol "Enquesta sobre les comarques naturals": amb una certa perspectiva temporal hom devia creure que aquest era el principal interès de la informació recollida.

El nombre de respostes assolit fou estimable: es van rebre 583 targetes procedents d'un total de 450 municipis. Si descomptem els municipis amb cap resposta a la pregunta de la comarca natural, ens referim a 439 municipis, cosa que representa una mica més del 40% dels, aleshores, 1.072 ajuntaments existents a Catalunya. És doncs una mostra molt representativa del conjunt del territori. L'únic partit judicial que no compta amb cap dada és el de Barcelona. Això és tant com dir que totes les actuals comarques, tret del Barcelonès, compten amb alguna informació, si bé certament en percentatges força desiguals.

El més freqüent és que la resposta fos tramesa per l'Ajuntament (pot figurar el segell municipal), pel jutjat municipal o pel rector de la parròquia (sovint identificat com a prevere, que hem abreuiat *prev.*), si bé l'interlocutor també

Figura 1. Exemple de fitxa qüestionari, corresponent a Mojà

QUESTIONARI

Poble de Mojà (Barcelona Maresme)
Estació de ferro-carril més propera i kilòmetres de dis-
tància Estació de Montbony a 25 Km.
Comarca natural dita del Mojanès
Quina producció agrícola te més importància? Plàntol
després? Pakats
Existeixen altres conreus? Quins són? Moner, urvals
peucedanas, bledas noves &c.
Hi ha regadiu? Quant? en quantitat insignificant.
comuna molt eventual.

Quines plantes s'hi fan? Monjeter, estr. verdures.
Hi han boscos? Si
Quines plantes de bosc dominen?
Existeix cria de bestiar? Quina es la mes important? Ca-
lallan, Mollan, perques, llanag, cabres &c.
I després? —
Existeix cria d'aviram? De quina mena? Gallines.
Existeixen indústries agrícoles? Quines son les mes im-
portants? No.

Mojà 27 de Febrer de 1917

Font: Arxiu Històric de la Diputació de Barcelona, llig. 2789

3. AHDB: sig. 2498, plec 9.

pot ser un propietari, un farmacèutic o una persona no identificada professionalment. En ocasions hi ha fins a tres respostes procedents d'un mateix municipi. Gairebé totes les targes duen data de febrer i només alguna escadussera es retarda al març.

El conjunt de respostes es va endreçar i col·leccionar en quatre quaderns provincials, ordenades per partits judicials i municipis. En l'annex hem conservat el mateix ordre per facilitar comprovacions posteriors, si bé hem actualitzat la forma emprada als topònims. En canvi, hem mantingut la grafia emprada a la resposta sobre la comarca natural i el nom del remitent. El conjunt dels quatre quaderns es va guardar amb una carpeta amb el rètol "Enquesta sobre les comarques naturals" (llog. 2789).

Pel que fa a la qualitat de les respostes, lògicament és molt diversa. Trobem des de qui respon d'esma i fins i tot amb sornegueria (el capellà d'Oix respon a la pregunta sobre el regadiu afirmant que n'hi ha "quan plou") fins qui aprofita per fer una entusiasta projecció de futur: el prevere de Tremp xifra en 1.000 les hectàrees de regadiu, puntualitzant que: "Això serà dins poc temps, quan la C^a Canadiense haigi acabat los treballs gegantins i de capdal importancia que ha fet i continua en esta comarca."

2. Resultats

En general, les respostes sobre l'adscripció comarcal de 1917 són coherents amb les obtingudes el 1932. Les comarques més arrelades (grans o petites) resten perfectament paleses: Baix Llobregat, Camp de Tarragona, Cerdanya, Conca de Barberà, Empordà, Lluçanès, Penedès, Priorat, Segarra, Urgell, Val d'Aran, Vallès... En algunes denominacions s'observa una evolució entre 1917 i 1932; en aquesta primera enquesta tenia més adeptes *Pla de Bages* que la versió abreujada. El mot *Maresme*, molt majoritari el 1932 (Vila, 1931, p. 127), no era esmentat per ningú el 1917; en lloc seu apareixia *Costa de Llevant*, *Mataró* o *la Marina*. Blanes (*Maresma del Gironès* el 1932) el 1917 s'identificava amb la Selva. El nom de *Terra Alta*, força estès el 1932 com a sinònim de comarca de Gadesa, el 1917 apareix només marginalment a la resposta de la capital.

Algunes denominacions tradicionals apareixen amb un extensió geogràfica una mica superior a la que s'observa el 1932:

- Alt Llobregat també era preferit per l'Ajuntament de la Pobla de Lillet.
- Guillerics era el nom comarcal indicat a les tres respostes procedents d'Osor.
- Lluçanès era assumit també per l'Ajuntament de Santa Maria de Merlès.
- Muntanyes de Prades era preferit per municipis que no empraran aquest nom el 1932: l'Albiol, Vilanova de Prades i la Riba (al peu de la Muntanya).
- Penedès o Baix Penedès era preferit per algun municipi (Masllorenç i la

Pobla de Montornès) que el 1932 donaven altres respostes afins al Camp de Tarragona. En canvi, per la banda septentrional, pobles penedesencs el 1932, el 1917 s'identificaven amb Igualada o l'Anoia (Capellades, la Llacuna i, parcialment, Vallbona).

- Priorat presenta adeptes fora de la conca del Siurana: Duesaigües i la Torre de l'Espanyol.
- Ribera de l'Ebre era una denominació en part equivalent a l'actual Terres de l'Ebre, i per tant assumida fins i tot per més localitats que el 1932: Amposta, Freginals, Gandesa, Ginestar i Prat de Comte (que hi afegí Baix Aragó!). Per altra banda, la identificació amb Tortosa apareix a Alfarra de Carles i –més significatiu– a Ulldecona, un dels dos únics municipis que el 1932 proposaren el nom de Montsià.
- Ribera del Sió és emprat per Montgai i l'Aranyó (avui terme dels Plans de Sió).
- Segarra és emprat per la Floresta, Maldà, St. Guim de la Plana, Tarrés (un dels pocs ajuntaments que el 1932 no va respondre la Ponència de la Generalitat) i Biosca (un dels ajuntaments que el 1932 seguí la consigna de defensar la comarca i capitalitat de Solsona; un altre *conxorxat*, Clariana, el 1917 afegia a Solsona el nom de Cardona).
- Urgell (o Pla d'Urgell) és la resposta de Belianes (unànime dels tres informants), de Vallfogona de Balaguer i de tres localitats que el 1932 van voler remarcar l'afinitat amb la ciutat de Tàrraga: Barbens, Castellserà i la pròpia Tàrraga.

En canvi, la denominació del Ripollès presentava menys adhesions el 1917 que el 1932; per exemple, Sant Joan de les Abadesses se'n desmarcava al·ludint al Ter o a la pròpia vila. Contràriament, les valls de Camprodon i de Ribes presenten un marc geogràfic estable i indiscutit.

A vegades els interlocutors donen una resposta molt matisada, com ara el prevere del Vilosell, que situa el poble en un contacte de comarques (la resposta de 1932 és Segarra) però es decanta més per l'afinitat amb les Garrigues. El rector d'Avinyó indica que al seu poble comença el Pla de Bages, donant a entendre que Oló no hi pertanyia. L'informant de la Celleria de Ter situa el poble en la cruïlla de quatre comarques: Guillerries, Selva, Garrotxa (?) i Vall d'Hostoles.

Els esmunyedissos límits de l'Empordà amb la Garrotxa resten confirmats perquè hi ha pobles que són empordanesos el 1932 i que el 1917 es decantaven per la Garrotxa (Cistella, St. Joan de Mollet, Saus i Vilanant), i també el mateix fet però a l'inrevés (Navata i Terrades). També Fontcoberta (Garrotxa el 1932) afirmava en temps de la Mancomunitat la seva identificació amb Banyoles. Argelaguer (Garrotxa en temps de la Generalitat) es definia d'Olot-muntanya el 1917. Més sorprenent és el cas de Sarrià de Ter, empordanès el 1917 i selvatà el 1932!

Alguns aspectes polèmics de la divisió comarcal vigent resten confirmats

amb aquesta nova informació, quinze anys anterior. És el cas de les comarques que van resultar desplaçades geogràficament per tal d'adaptar-les al respectiu partit judicial, presidit per una ciutat que en realitat no pertanyia a la comarca: les Borges Blanques (1917 Urgell, 1932 Borges) s'apropriarà les Garrigues i Santa Coloma de Farners (1917 Vallès!) farà el mateix amb la Selva. L'aspecte més lamentable d'ambdós casos serà que un bon tros de la respectiva comarca tradicional restarà exclòs de la comarca oficial; Alfés o Maials esdevenen Segrià, i Campllong o Cassà són Gironès.

En altres casos es construeix una identitat comarcal al voltant de la capital de partit judicial, adoptant una denominació amb molt escàs arrelament. Balaguer, que el 1917 deia trobar-se al "Segre tocant al Pla d'Urgell", el 1932 afirmava ser el cap de la Noguera.

Lleida i Olot van substituir les seves denominacions comarcals urbanes homònimes (o d'altres com Ribera de Segre o Muntanya) per les del Segrià i la Garrotxa, originalment referides a un àmbit geogràfic divers; també això va donar lloc a excloure de la nova comarca oficialitzada pobles que històricament havien emprat ambdues denominacions.

El 1932 les denominacions Conca d'Òdena i Anoia no van ser emprades per cap ajuntament de la comarca d'Igualada, però en canvi sí apareixen en l'enquesta de 1917: *el Noya* és defensat per Capellades i Tous. Martorell només va ser esmentat el 1932 com a cap comarcal per un parell de municipis; el 1917 també l'assenyalava Collbató.

El capítol de denominacions comarcals que apareixen el 1917 i ja no figuren el 1932 és prou ampli; deixant de banda noms hiperlocals, cal remarcar: Conca de Dalt (Aramunt i Clarevol), Costa de Ponent (Vilanova i la Geltrú), Llitera lleidatana (Almacelles), Quatre Llocs (Canejan), Rialb (el Tossal), Ribera del Cinca (Massalcoreig), Riubregós (Castellfollit), la Terreta (Espluga de Serra i Sapeira) i la Vall d'Aro (Castell d'Aro). Al límit empordanès amb la Catalunya del Nord hi ha diversos municipis que s'ubiquen geogràficament al·ludint, d'una o altra manera, al veïnatge amb França (Maçanet, Portbou i la Vajol).

Contràriament, una denominació com Flamisell, amb prou requesta el 1932 al territori del que finalment seria el nord del Pallars Jussà, no apareix en les respostes del 1917. Igualment, la comarca del Montseny, amb nombrosos partidaris el 1932, en temps de la Mancomunitat no comptava encara amb l'adhesió de Sant Celoni, St. Esteve de Palautordera ni Vallgorguina, identificats com a vallesans.

Les denominacions localistes són encara més abundants el 1917 que el 1932. En alguns casos és possible que el remitent de la resposta fes una interpretació del mot 'comarca' sinònima de 'rodalia' o 'comarcada'; entre aquestes respostes locals que no recullen simplement el nom del poble trobem: el Collet (Fór-nols), Coma de Mont-ros, Costa del Camp (l'Argentera), Pla de Corts (Montcortès), Pla de Taravaus, Planes de Sénia (la Sénia), Sant Ramon (Portell), Santa Marina (Pratdip), Serra de Montclar (la Donzell), Vall de Cabdella, Vall de Llimiana o Vall de Tost. Excepcionalment, algun poble que el 1932

donà una resposta localista i ambigua, el 1917 expressava una afinitat més general: Cubells s'identifica amb Balaguer i Civís amb l'Urgell (el bisbat?). En sentit invers, les dues respostes procedents de Vandellòs afirmen que el municipi no pertany a cap comarca coneguda.

Conclusió

Entre els protagonistes de l'experiència d'autogovern de la Mancomunitat i els de la Generalitat republicana es produí una notable fractura. Si el règim de col·laboració interprovincial va ser impulsat per la Lliga, l'autonomia visqué sota l'hegemonia d'ERC. Aquesta discontinuïtat ideològica (que implica una ruptura dels quadres dirigents) explica parcialment el desconeixement de bona part dels treballs impulsats en temps de la Mancomunitat. Això és particularment vàlid en el tema de l'organització territorial.

El novembre de 1918, Josep Puig i Cadafalch va encarregar al director del Servei Geogràfic, Josep M. Rivera,⁴ la redacció d'un "avantprojecte de nova divisió territorial de Catalunya... fonamentada sobre les antigues comarques naturals i històriques, determinades per Mn. Norbert Font i Sagué", però "tenint en compte els factors geogràfics i circumstàncies de l'època actual" (Nadal i Montaner, 1993; Montaner, 2000). La proposta de l'enginyer cartògraf consistia a dibuixar, a partir de les 34 comarques del geòleg, 15 agrupacions comarcals o petites províncies. El projecte d'Estatut elaborat per la Mancomunitat el gener de 1919 esmentava, entre les competències exclusives de la futura Catalunya autònoma, el règim de les províncies "amb facultat de modificar el seu nombre i la seva demarcació" (art. 6b). En canvi, el projecte estatutari no feia cap esment a les comarques. En definitiva, l'avantprojecte del Servei Geogràfic permetia, en el marc estatutari previst, superar l'atzucac de l'alternativa entre les quatre províncies i les massa nombroses comarques mitjançant un nivell intermedi. El 29 de gener la proposta de Rivera va ser examinada "amb satisfacció" pel Consell permanent de la Mancomunitat, però la reivindicació autonomista s'estroncà amb la vaga de la Canadenca i el pla de 15 agrupaments va restar en l'oblit més absolut. El 1920 Rivera va tornar a la seva ocupació com a enginyer militar; però no sols va dimitir del Servei Geogràfic sinó que va renegar del seu successor en el càrrec.⁵ Al cap dels anys, ni Pau Vila ni ningú farà cap esment del pla d'agrupaments comarcals de la Mancomunitat. En la Ponència de la Generalitat seria Antoni Rovira i Virgili

4. En alguna ocasió signà amb el seu nom en català (AHDB: llig. 3725, exp.1).

5. Vers 1921, Rivera adreçà a Rafael Campalans (secretari general del Consell de Pedagogia de la Mancomunitat) un demolidor escrit de 19 pàgines referit a Manuel Ferrer de Franganillo: "per les repetides i evidents proves que ha donat considero al dit senyor, per la seva manca d'escrupulositat moral i tècnica, i de capacitat científica, no solament incapaç i indigne per al càrrec de Director del Servei del Mapa, sinó perjudicial per al Servei, per a la Mancomunitat i les dignes autoritats que li han confiat el càrrec i depositat en ell llur confiança, puix les exposa a les conseqüències del ridícol i de la deslleialtat, d'un farsant i ingràt." (AHDB: llig. 3725, exp.1).

qui advocaria per un plantejament racionalista de la mateixa mena que el de Rivera, catorze anys anterior, tot agrupant les 38 comarques en 9 vegueries.

Ara sabem que també la Mancomunitat, encara presidida per Prat de la Riba, havia adoptat una altra disposició relacionada amb l'organització territorial, en trametre als ajuntaments i a altres interlocutors locals un qüestionari de caràcter agrari en el qual es consultava, per primera vegada, quina era l'adscripció comarcal natural de cada municipi. Aparentment aquesta iniciativa i resultats de l'enquesta no van influir de cap manera en cap disposició de la Mancomunitat. Tampoc la tingué en compte l'agrònom Josep M. Rendé, cap del Servei d'Acció Social Agrària, en la seva innovadora proposta de divisió comarcal, destinada a l'organització social agrària de la Mancomunitat (Rendé, 1924). La seva fou una aportació personal, publicada quan tant l'autor com la institució vivien els seus darrers mesos de vida, ja sota la dictadura de Primo. Novament la Ponència de la Generalitat va haver d'arribar, per compte propi i quinze anys després, a la conclusió que abans que res convenia consultar als ajuntaments el seu parer sobre la seva adscripció comarcal.

La Ponència de la Generalitat construï a partir del no-res tota una metodologia de treball, i alhora va concebre un model d'organització territorial basat en les vegueries o petites províncies. Si s'hagués tingut notícia dels precedents elaborats durant l'etapa de la Mancomunitat, possiblement s'hauria assolit abans el consens entre els ponents de la Generalitat i hauria avançat més ràpidament la discussió sobre el model d'organització territorial.

Bibliografia

- AGUADO i CUDOLÀ, Vicenç (2004). "La formació històrica de les Garrigues: comarca natural, circumscripció administrativa i ens local", dins: *IV Trobada d'estudiosos de la comarca de les Garrigues*. [Les Borges Blanques]: Consell comarcal de les Garrigues, p. 85-106.
- BALCELLS, Albert (2010). *El projecte d'autonomia de la Mancomunitat de Catalunya del 1919 i el seu context històric*. Barcelona: Parlament de Catalunya.
- BALCELLS, Albert; ENRIC PUJOL; JORDI SABATER (1996). *La Mancomunitat de Catalunya i l'autonomia*. Barcelona: Proa.
- BURGUEÑO, Jesús (2003). *Història de la divisió comarcal*. Barcelona: Rafael Dalmau, Editor.
- MANCOMUNITAT DE CATALUNYA (1919). *L'obra realitzada. Anys 1914-1919*. Barcelona.
- MONTANER, M. Carme (2000). *Mapes i cartògrafs a la Catalunya contemporània (1833-1941)*. Barcelona: Rafael Dalmau, Editor.
- NADAL, Francesc; M. Carme MONTANER (1993). "El projecte de divisió administrativa de la Mancomunitat i els estudis sobre la comarcalització de Catalunya (1907-1919)", dins: *Professor Lluís Casassas i Simó. Geografia i territori*. Barcelona: Universitat de Barcelona, p. 95-115.
- RENDE i VENTOSA, Josep M. (1924). *Pla d'organització social agrària de Catalunya*. Barcelona: Arxius dels Serveis Tècnics d'Agricultura (Mancomunitat de Catalunya).
- VILA i DINARÉS, Pau (1931). "Una divisió de Catalunya en comarques", dins: *El problema comarcal de Catalunya*. Barcelona: Casa del Vallès, p. 119-139.
- [VILA, Pau et al.] (1933). *Divisió territorial. Estudis i projectes. Nomenclàtor de municipis*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.

Annex

Província de Barcelona

Poble de...	Comarca natural dita de...	Remitent	Enquesta 1932	Comarca actual
Partit judicial d'Arenys de Mar				
Arenys de Munt	Costa de Llevant	Blas Llusà Espinal (segell farmàcia)	Maresma	Maresme
Montnegre	Baix Montseny	J. Baranguer, sect. (segell Ajt.)	incorporat a Sant Celoni	Vallès Or.
Sant Celoni	baix Vallès	Moisés Ribas (segell metge)	Falda del Montseny	Vallès Or.
St. Esteve de Palautordera	Alt Vallès	buit	Montseny	Vallès Or.
Vallgorguina	el Vallès	Joan Vallès, rector	Montseny	Vallès Or.
Partit judicial de Berga				
Bagà	alt bergadà	Andreu Rovira, prev.	Alt Llobregat	Berguedà
	Alt Llobregat y Bastareny	il·legible		
	Alt Llobregat y Bastareny	il·legible		
Lluçà	Llusanés	Jusep Coromina y Carulla	Lluçanès	Osona
Olvan	Olvan	Rafel Torrentó	Bergadà	Berguedà
la Pobla de Lillet	alt Llobregat	alcalde Jaime Pujals (segell Ajt.)	Bergadà	Berguedà
Prats de Lluçanès	Llusanés	alcalde Antonio Gili (segell Ajt.)	Lluçanès	Osona
Puig-reig	Bergadà	segell Ajt.	Berga	Berguedà
St. Jaume de Frontanyà	S. Jaume Frontanyà	P.O. alcalde A. Tubau? sect.	Bergadà	Berguedà
Sta. Maria de Merlès	Llusanés	alcalde P.O. Ramon Bornades? sect. (segell Ajt.)	Bergadà	Berguedà
Viver i Serrateix	Bergadà	Jaume Badia, ecònom	Bergadà	Berguedà
	Bergadà	Josep Mas Carreras		
Partit judicial de Granollers				
Granollers	el Vallès	il·legible	Vallès oriental	Vallès Or.
l'Ametlla del Vallès	el Vallès	alcalde P.O. ? (segell Ajt.)	Vallès	Vallès Or.
Bigues i Riells	el Vallès	segell Ajt.	Vallès	Vallès Or.
Caldes de Montbui	el Vallès	alcalde Ramon Aymerich (segell Ajt.)	Vallès	Vallès Or.
Cànoves i Samalús	el Vallès	Jaume Lloreda, prev.	Alt Vallès	Vallès Or.
Lliçà d'Amunt	el Vallès	alcalde P.O. Josep ?	Vallès	Vallès Or.
Mollet del Vallès	Granulles	Juan Coll	Baix Vallès	Vallès Or.
Montmeló	el Vallès	José Planils	Vallès	Vallès Or.
la Roca del Vallès	el Vallès-Granollers	alcalde Miquel ? (segell Ajt.)	Vallès	Vallès Or.
	el Vallès-Granollers	jutge mun. José Ametller (segell jutjat)		
	Lo Vallès	Josep Dachs, rector		
St. Feliu de Codines	el Vallès	alcalde (segell Ajt.)	Vallès	Vallès Or.
	Alt Vallès	Llorens Mauri		

Sta. Eulàlia de Ronçana	el Vallès	Ramon Roura, sect.	Vallès	Vallès Or.
Partit judicial d'Igualada				
el Bruc	El Bruch	alcalde Miquel Pujol	Igualada	Anoia
Cabrera d'Anoia	el Panadès	Pere Bosch, rector	Alt Penedès	Anoia
Capellades	el Noya	alcalde Francisco Costa (segell Ajt.)	Penedès	Anoia
	el Noya	jutge mun. J. Sendil (segell jutjat)		
Castellfollit de Riubregós	Riubregós	Ramon Camps	Segarra	Anoia
Castellolí	Igualada	Juan Brugués (segell Ajt.)	Igualada	Anoia
	Igualada	buit		
Collbató	Martorell	Mariano Collell, rector		
		Ignacio Doménech	Baix Llobregat	Baix Llobregat
Jorba	Segarra	alcalde Antonio Marimon (segell Ajt. de Rubió)	Segarra	Anoia
la Llacuna	Igualada	il·legible	Alt Penedès	Anoia
Òdena	Conca d'Òdena	sect. Joan Dalmau (segell Ajt.)	Igualada	Anoia
Orpí	Igualada	Joan Massana	Segarra	Anoia
	Segarra	buit		
Piera	el Panadès	alcalde P.O. ? sect. (segell Ajt.)	Alt Penedès	Anoia
els Hostalets de Pierola	Martorell a Igualada	alcalde Pablo Pins y Pujol (segell Ajt.)	Igualada i Martorell	Anoia
		Martí Vall, rector		
		José ?		
la Pobla de Claramunt	Igualada	segell jutjat mun.	Igualada	Anoia
Rubió	buit	Josep Riu, prev.	Segarra	Anoia
	Segarra	Jaime Tomas		
St. Pere Sallavina	Segarra	Jaime Bacardit	Segarra	Anoia
St. Martí Sesgueioles	la Segarra	Andreu Mayor, rector	Segarra	Anoia
Sta. Margarida de Montbui	Igualada	Joan Dalmau, sect. (segell Ajt.)	Igualada	Anoia
la Torre de Claramunt	Igualada	Jaime Vallès	Igualada	Anoia
St. Martí de Tous	el Noya o pla d'Igualada	Joseph Perarnau, rector	Segarra	Anoia
	Igualada	Josep Guix?		
Vallbona d'Anoia	Igualada	Baldiri Cardona, prev.	Penedès	Anoia
	el Panadès	José Tarafa		
el Bruc [bis]	Igualada	Eugeni Florí, rector		

Partit judicial de Manresa

Artés	Artés	segell Ajt.	Pla de Bages	Bages
	Pla de Bages	Josep Bonet, rector		
	Pla de Bages	Joan Sobrevals		
Avinyó	Plà de Bages	alcalde José ?, jutge Josep Renom (segell Ajt. i jutjat)	Pla de Bages	Bages
	Comensa el Pla de Bages	Jaume Vilaró, rector		
Calders	Pla de Bages	Jaume Serra, agricultor	Pla de Bages	Bages
Castellbell i el Vilar	Partido de Manresa	J. Grau	Bages	Bages
Moià	el Moyanés	segell Ajt.	Moianès	Bages
Mura	el Pla de Bages	Salvador Vila, prev.	Bages	Bages
Navarcles	Pla de Bages	alcalde José Solà (segell Ajt.)	Pla de Bages	Bages
Rajadell	Pla de Bages	Juan Mascarella y Euvas, rector	Bages	Bages
	Bages	Josep Serra		
el Pont de Vilomara i Rocafort	buit	buit	Pla de Bages	Bages
	Bages	Esteve Ponsa		
Santpedor	Pla de Bages	Juan Pasanades? (segell Ajt.)	Pla de Bages	Bages
St. Mateu de Bages	Pla de Bages	P.O. il·legible	Bages	Bages
St. Vicenç de Castellet	buit	buit	Bages	Bages
Marganell	plà de Bagés	Joan Orriols, rector (segell parròquia)	Bages	Bages
Súria	Plà de Bages	buit	Bages	Bages

Partit judicial de Mataró

Mataró	Costa de llevant	Francisco Cabanya	Maresma	Maresme
Alella	la Costa de llevant	Anton Buxadós, rector	Mataró	Maresme
Argentona	Mataró	buit	Maresma	Maresme
Cabrils	Mataró	Pedro Cuduñet	Maresma	Maresme
Caldes d'Estrac	Mataró	Ramon Vilardell, rector	Maresma	Maresme
el Masnou	la Marina	alcalde Pedro ? (segell Ajt.)	Maresma	Maresme
	la Costa de Llevant	Josep Arnella, prev.		
Vilassar de Mar	la Costa de Llevant	segell Ajt.	Maresma	Maresme

Partit judicial de Sabadell

Barberà del Vallès	el Vallès	Puig?, sect. (segell Ajt. i jutjat)	Vallès	Vallès Oc.
Palau-solità i Plegamans	Vallès	Josep M. Duran	Vallès	Vallès Oc.
Ripollet	Baix Vallès el Vallès	Josep Planes Pomiú? buit	Vallès	Vallès Oc.
Cerdanyola del Vallès	alt Vallès	Angel Garriga, rector	Vallès	Vallès Oc.
Sentmenat	Vallès	il·legible	Vallès	Vallès Oc.
	Vallès	Juan ?		
St. Cugat del Vallès	el Vallès	alcalde Antoni Godó? (segell Ajt.)	Vallès	Vallès Oc.

Partit judicial de Sant Feliu de Llobregat

St. Feliu de Llobregat	el Llobregat	Antonio ?	Llobregat	Baix Llobregat
Cornellà del Llobregat	el Llobregat	sect. Gelabert (segell Ajt.)	Baix Llobregat	Baix Llobregat
Esparreguera	Esparreguera	Alberto Bayona, sect. judicial	Baix Llobregat	Baix Llobregat
Gavà	Pla del Llobregat	Josep ? Roca	Baix Llobregat	Baix Llobregat
Molins de Rei	Baix Llobregat	alcalde J. Gort? (segell Ajt.)	Baix Llobregat	Baix Llobregat
Pallejà	el Llobregat	Francisco Vidal	Pla de Llobregat	Baix Llobregat
el Papiol	Llobregat	Josep Rull, rector	Pla de Llobregat	Baix Llobregat
St. Andreu de la Barca	S. Andreu	P.O. alcalde, sect. J. Serra ?	Llobregat	Baix Llobregat
	Llobregat	Joan Llombart, prev.		
St. Boi de Llobregat	Baix Llobregat	A. Font, sect. (segell Ajt.)	Baix Llobregat	Baix Llobregat
St. Just Desvern	Llobregat	Miquel Reverté Roca (jutge mun.)	Llobregat	Baix Llobregat
St. Llorenç d'Hortons	Llobregat	Joaquim Raventós	Penedès	Alt Penedès
St. Vicenç dels Horts	el Llobregat	N. Sábata, rector	St. Feliu de Llobregat	Baix Llobregat
	Bajo Llobregat	Juan Cata?		
Sta. Coloma de Cervelló	Baix Llobregat	I. Cardona	Llobregat	Baix Llobregat
Viladecans	Llobregat	Jaime Torné	Llobregat	Baix Llobregat

Partit judicial de Terrassa

Matadepera	el Vallès	Juan ?, sect.	Vallès	Vallès Oc.
	el Vallès	Jaume Torres		
Rubí	el Vallès	Serafin Gener (farmàcia)	Vallès	Vallès Oc.
St. Llorenç Savall	Vallès	José Rusiñol	Vallès	Vallès Oc.
Ullastrell	entre Vallès y Penadès	Joan E. Salisans, rector	Vallès	Vallès Oc.
Viladecavalls	Vallès	Pere Vilaró, rector	Vallès	Vallès Oc.
	alt Vallès	Isidre Parera?		

Partit judicial de Vic

Balenya	Plana de Vich	segell Ajt.	Plana de Vic	Osona
	Vich	Juan Prat		
Collsuspina	Collsuspina	Juan Girvent?	Plana de Vic	Osona
Manlleu	Plana de Manlleu	Jaume Puigdecenet, sect. Jutjat	Plana de Vic	Osona
les Masies de Roda	Plana de Vic	J. Baucells Prat, sect.	Plana de Vic	Osona
les Masies de Voltregà	Voltregà	Josep Marseñach, sect.	Plana de Vic	Osona
Muntanyola	Montanyola	Joan Aran, sect.	Plana de Vic	Osona
Oristà	el Lluçanès	segell Ajt.	Lluçanès	Osona
Pruit	Collsacabra	rector	Collsacabra	Osona
Roda de Ter	Plana de Vich	segell Ajt. i Jutgat	Plana de Vic	Osona
St. Agustí de Lluçanès	el Lluçanès	Benet Rifà, sect.	Lluçanès	Osona
	el Lluçanès	Segimon Costa, rector		

St. Boi de Lluçanès	el Lluçanès	Joaquim de Vilar	Lluçanès	Osona
St. Hipòlit de Voltregà	Vich	Josep Roma	Plana de Vic	Osona
Sta. Maria de Corcó	Collsacabra	Josep Feu	Collsacabra	Osona
Sobremunt	el Lluçanès	Benet Rifa, ?	Lluçanès	Osona
Sora	Sora	Martí Folgueras, prev.	Plana de Vic	Osona
Tavèrnoles	Plana de Vich	Ramon Piella?	Plana de Vic	Osona
Vilanova de Sau	les Guillerries	Miquel Orra?	Guillerries	Osona
la Vola	la Vola	alcalde Francisco Casellas (segell Ajt.)	incorporat a St. Pere de Torelló	Osona

Partit judicial de Vilafranca del Penedès

Vilafranca del Penedès	el Panadès	Juan Badia, prev.	Penedès	Alt Penedès
Avinyonet del Penedès	Penadès	Pere Ràfols	Penedès	Alt Penedès
Castellví de la Marca	Penadès	buit	Penedès	Alt Penedès
	el Penadès	buit		
Font-rubí	Panadès	Fernando Molins ?	Penedès	Alt Penedès
el Pla del Penedès	el Penadès	alcalde Pedro Nadal (segell Ajt.)	Penedès	Alt Penedès
Puigdàlber	Vilafranca	Antonio Giró	Penedès	Alt Penedès
St. Cugat Sesgarrigues	San Cugat	segell Ajt.	Penedès	Alt Penedès
St. Martí Sarroca	el Panadès	alcalde Ramon Morgades (segell Ajt.)	Vilafranca del Penedès	Alt Penedès
St. Pere de Riudebitlles	buit	alcalde Juan Cusco (segell Ajt.)	Penedès	Alt Penedès
Mediona	Panadès	Joan Domènech, sect.	Penedès	Alt Penedès
Subirats	el Panadès	Francisco Barjau, rector (segell P ^a)	Penedès	Alt Penedès
Torrelles de Foix	Panadès	sect. il·legible	Vilafranca del Penedès	Alt Penedès
	el Panadès	Joaquim ?, prev.		

Partit judicial de Vilanova i la Geltrú

Vilanova i la Geltrú	Costa de Ponent	J. Ventosa Roig	Vilanova en el Baix Penedès	Garraf
Canyelles	buit	P.O. R. il·legible	Baix Penedès	Garraf
Castellet i la Gornal	Penadès	Joan ?, rector	Penedès	Alt Penedès
	el Panadès	Joaquim Lluçh		
Cubelles	Vilanova y Geltrú	alcalde P.O. Joan Pedro, sect. (segell Ajt.)	Baix Penedès	Garraf
	mateixa [Cubelles]	Florenci Fontanals		
	el Penedès	Juan Avinyó, rector		
St. Pere de Ribes	el Baix Panadès	Andreu Malgà, prev.	Baix Penedès i Costes de Garraf	Garraf
Sitges	Baig Penadès	segell Ajt.	Baix Penedès	Garraf

Província de Girona

Poble de...	Comarca natural dita de...	Remitent	Enquesta 1932	Comarca actual
Partit judicial de Girona				
Aiguaviva	la Selva	P.O. alcalde Josep Vall-Ilosera	la Selva	Gironès
l'Armentera	Ampurdà	José Suñé (segell Ajt.)	Baix Empordà	Alt Empordà
Bescanó	plá de Bescanó buit	Rafael Plà Estanislao Nuix?	la Selva	Gironès
Bordils	Bordils	Juan Farré	Girona	Gironès
Campllong	la Selva la Selva	alcalde Salvador Puigmulé (segell Ajt.) Josep Costas, prev.	la Selva	Gironès
Cassà de la Selva	la Selva	alcalde Sebastián ? (segell Ajt.)	la Selva	Gironès
l'Escala	l'Ampurdà	il·legible	Alt Empordà	Alt Empordà
Fontcoberta	Bañolas	Joseph Jordà, rector	Garrotxa	Pla de l'Estany
Fornells de la Selva	Selva (La) de Gerona la Selva	? Noguera (segell Ajt.) Ramon Colabrans	la Selva	Gironès
Jafre	Jafre	José Pagès, jutge mun.	Empordà	Baix Empordà
Medinyà	buit lo Geronès	José Prats, jutge mun. (segell jutjat) Lambert Ullastre, rector	Gironès	Gironès
St. Joan de Mollet	la garrocha	Pedro Font	Baix Empordà	Gironès
St. Andreu del Terri	buit	alcalde Jaume Roura (segell Ajt.)	Banyoles	Pla de l'Estany
St. Mori	Ampurdan	Poncio Feliu	Empordà	Alt Empordà
Sarrià de Ter	Ampurdà Ampurdà	Alcaldia de Sarrià de Ter Jutjat de Sarrià de Ter	la Selva	Gironès
Saus	La Garrotxa empordà	Lluís Segur, rector	Alt Empordà	Alt Empordà
Ventalló	Ampurdà	Pau Plana, rector	Alt Empordà	Alt Empordà
Viladamat	Vilademat	Sebastián Caneras	Empordà	Alt Empordà
Partit judicial de Figueres				
el Far d'Empordà	Figueras	Miguel Carbonell	Alt Empordà	Alt Empordà
Avinyonet de Puigventós	empordà	Ricardo Soldevila, rector (segell parròquia)	Alt Empordà	Alt Empordà
la Vajol	Costa de Francia	Martí ?, prev.? (segell parròquia?)	Alt Empordà	Alt Empordà
Borrassà	Ampurdà buit	alcalde Alfons ? (segell Ajt.) Claudi Moret Vilà	Alt Empordà	Alt Empordà
Boadella i les Escaules	Empordà	il·legible, secretari	Alt Empordà	Alt Empordà
Cabanes	Ampurdà l'Ampurdà	Josep Noguera, prev. Joan Gratacós	Empordà	Alt Empordà
Cadaqués	Ampurdà	jutge mun. Sebastián Escofet	Figueres	Alt Empordà
Capmany	Alt Empordà	P.O. alcalde, Josep Collgros, sect. (segell Ajt.)	Alt Empordà	Alt Empordà

Una enquesta de la Mancomunitat sobre les comarques naturals (1917)

Castelló d'Empúries	Alt Empordà	Narcís Casademont (segell Ajt.)	Alt Empordà	Alt Empordà
	Empordà	Eduard Budó		
Cistella	La Garrotxa	buit	Alt Empordà	Alt Empordà
Siurana	l'Empordà	Joseph Diviu i Imbert, rector	Alt Empordà	Alt Empordà
Crespià	la Garrotxa	Llorens	Garrotxa	Pla de l'Estany
Darnius	Alto Ampurdan	Emilio Cadoner, metge i alcalde	Empordà	Alt Empordà
Espolla	Espolla	alcalde José ? (segell Ajt.)	Alt Empordà	Alt Empordà
Fortià	Empurdà	alcalde Juan Tibau	Alt Empordà	Alt Empordà
Garriguella	Alt Empordà	Lluís Faixart, prev.	Alt Empordà	Alt Empordà
la Jonquera	l'Ampurdà	Josep Major, prev.	Empordà	Alt Empordà
	Empordà	Pere Lacasa		
Llançà	Ampurdà	Joseph M. Majuelo	Alt Empordà	Alt Empordà
Masarac	Alto Ampurdán	alcalde Salvador Sala (segell Ajt.)	Alt Empordà	Alt Empordà
Maçanet de Cabrenys	la Frontera Pirenaica	alcalde [il.] Mas (segell Ajt.)	Alt Empordà	Alt Empordà
	la Frontera	jutge mun. Práxedes Roger (segell jutjat)		
Mollet de Peralada	buit	Miguel Nadal	Empordà	Alt Empordà
Navata	Ampurdá	? Palas?	Garrotxa	Alt Empordà
Pont de Molins	Ampurdá	Jaime Vilà (segell Ajt.)	Alt Empordà	Alt Empordà
Portbou	Pirineus Orientals	il·legible	Alt Empordà	Alt Empordà
el Port de la Selva	l'Ampurdà	Esteve Alves sect. del Jutjat	Alt Empordà	Alt Empordà
Rabós	Empordá	alcalde P.O. il·legible	Empordà	Alt Empordà
	Ampurdá	Pedro Masó		
Riumors	Ampurdá	Salvador Prats	Empordà	Alt Empordà
St. Llorenç de la Muga	buit	Joseph Tubert, sect. del Jutjat (segell)	Empordà	Alt Empordà
St. Miquel de Fluvià	Ampurdá	alcalde Jaime Maureto	Empordà	Alt Empordà
Sta. Llogaia d'Àlguema	Ampurdà de Figueras	Damaso Serra	Figueres	Alt Empordà
	Figueras	Miguel Serra y Ventós		
la Selva de Mar	vajo Empurdan	alcalde il·legible (segell Ajt.)	Empordà	Alt Empordà
	Selva de Mar	Joaquín Comas		
	la Selva	Pablo Sariñana		
Taravaus	pla de Tarabaus	alcalde (segell Ajt.)	Alt Empordà	Alt Empordà
	pla de Tarabaus	José Llavaneres		
Terrades	al Empordá	Alfredo Vilanova (propietari)	Garrotxa d'Empordà	Alt Empordà
Torroella de Fluvià	Empordá	Josep de Pont	Alt Empordà	Alt Empordà
Vilafant	Ampurdá	Pere Estela, rector	Empordà	Alt Empordà
	Ampordá	Pedro Ginjaume		
Vilanant	la Garrotxa	batlle Joseph Ricart (segell Ajt.)	Alt Empordà	Alt Empordà
	la Garrotxa	Juan Rovira, rector		

Vila-sacra	Empordà	Ramon Torrent, rector	Alt Empordà	Alt Empordà
Biure	Ampurdan emporda	Pedro Camps Juan Roca	Alt Empordà	Alt Empordà

Partit judicial de la Bisbal d'Empordà

la Bisbal d'Empordà	Baix Empordà	Isidro Casull (segell Ajt.)	Baix Empordà	Baix Empordà
Begur	Baix Empordà	alcalde Francis? Pi (segell Ajt.)	Empordà	Baix Empordà
Calonge	Ampurdà	alcalde José Palet (segell Ajt.)	Baix Empordà	Baix Empordà
Castell-Platja d'Aro	la Vall d'Aro	M. Viñas	Baix Empordà	Baix Empordà
Foixà	Baix Ampurdà	J. P. rector	la Bisbal	Baix Empordà
Gualta	Baix Empordà	Pere Prats, rector	Baix Empordà	Baix Empordà
Palafrugell	Baix-Empordà	buit	Baix Empordà	Baix Empordà
Palau-sator	Fontclara	Ginés Jordà	Baix Empordà	Baix Empordà
Rupià	Rupià	Juan Simon, prev.	Alt Empordà	Baix Empordà
St. Feliu de Guíxols	Baix Ampurdà	? Galliné	Baix Empordà	Baix Empordà
Ullastret	Baix Ampurdà	Juan Oliver (segell Ajt.)	Baix Empordà	Baix Empordà

Partit judicial d'Olot

Olot	Olot	P.O. Ramon Pujolar (segell Ajt.)	la Muntanya	Garrotxa
Argelaguer	Olot-montaña	segell parròquia	Garrotxa	Garrotxa
Beget	Baget	Pere Jordà, rector	Vall de Llierca	Ripollès
Bassegoda	Bassegoda	buit	Garrotxa	Alt Empordà
Besalú	Garrotxa	Ramon ?	Garrotxa	Garrotxa
Castellfollit de la Roca	del seu partit = Olot	Valentí ?	Olot	Garrotxa
Maià de Montcal	Mayà de Moncal	jutge mun. Ramon ?	Garrotxa	Garrotxa
Montagut	montanyenca	alcalde José Signés? (segell Ajt.)	Garrotxa	Garrotxa
Oix	Oix	rector	Garrotxa	Garrotxa
les Planes d'Hostoles	Vall de Hostoles	Esteba Dorca, rector	Vall d'Hostoles	Garrotxa
St. Privat d'en Bas	Olot	alcalde Joaquim Genover?	Olot	Garrotxa
Santa Pau	Santa Pau	Salvador Espígol (segell jutjat)	Olot	Garrotxa

Partit judicial de Puigcerdà

Alp	Cerdanya	Ramon Agulló, rector	Cerdanya	Cerdanya
Campdevàrol	Ripollès	Pelegrí Fossas (segell Ajt.)	Ripollès	Ripollès
Camprodon	Camprodon	G. Corta?	Camprodon	Ripollès
Queralbs	Rivas	Joan Morer	Vall de Ribes	Ripollès
Das	Cerdanya	Francisco Moles, rector	Cerdanya	Cerdanya
Ger	Cerdaña	P.O. del rector Matías Bosom	Cerdanya	Cerdanya
Gombrèn	Gombreny Ripoll	Martí Morera, prev. Pedro Serradó	Ripollès	Ripollès
Llanars	Camprodon	Pere Planas, prev.	Camprodon	Ripollès
Ogassa	buit	Pere Ferrer	Ripollès	Ripollès
Pardines	Ribas	alcalde Juan Arqués (segell Ajt.)	Vall de Ribes	Ripollès
Planoles	Vall de Ribas buit	alcalde il·legible José Bomsoms? (segell jutjat)	Vall de Ribes	Ripollès

Una enquesta de la Mancomunitat sobre les comarques naturals (1917)

Ribes de Freser	Vall de Ribes	il·legible	Vall de Ribes	Ripollès
Ripoll	el Ripollès	E. Losantos, sect. Jutjat (segell)	Ripollès	Ripollès
	buit	José Orriols		
St. Joan de les Abadesses	el Ter	alcalde José Salvadó	Ripollès	Ripollès
	Sant Joan	Miguel Serra y Sunyer, prev.		
St. Pau de Segúries	Camprodon	Adolf Clapera, rector	Camprodon	Ripollès
Sercases	Camprodon	alcalde P.O. José Pujal, sect.	Camprodon	Ripollès
Urús	Cerdaña	Isidre Soler, rector	Cerdanya	Cerdanya
Vallfogona de Ripollès	Vallfogona	Joaquim Colomer, sect.?	Ripollès	Ripollès
	Vallfogona	Josep ?, prev.		
Vidrà	Vidrà	sect. Juan Casamitjana (segell Ajt.)	Pla de Vic	Osona
	Vidrà	sect. Juan Casamitjana (segell jutjat)		
Viladonja	Viladonja	alcalde P.O. A. Tubau, sect. (segell Ajt.)	Ripollès	Ripollès

Partit judicial de Santa Coloma de Farners

Sta. Coloma de Farners	Vallès	segell Ajuntament	la Selva	Selva
Arbúcies	Las Guillerías	Josep Graells	Guilleries	Selva
	Las Guillerías	Llorenç Sajaloli		
Blanes	la Selva	segell Sindicat Agrícola de Blanes	Maresma del Gironès	Selva
Maçanet de la Selva	la Selva	alcalde Martín Tomás (segell Ajt.)	la Selva	Selva
Osor	Guillería	Anselm Colomer, rector	la Selva	Selva
	las Guillerias	Luis Obiols		
	Las Guillerias	buit		
Riudarenes	la Selva	alcalde Isidro ? (segell Ajt.)	Selvatana	Selva
Riudellots de la Selva	la Selva	M. Franquesa, prev.	la Selva	Selva
	Selva	Simon Ball-llovera?		
St. Hilari Sacalm	Guilleries	Pere Sabater, rector	les Guilleries	Selva
	entre Guillerias,			
la Cellera de Ter	Selva, Garrotxa y Vall d'Hostoles	Joaquim Codina	Girona	Selva
Sils	Sils Santa Coloma	Juan Furtiá?, rector	la Selva	Selva
Tossa de Mar	Baix Ampurdà	alcalde il·legible (segell Ajt.)	Baix Empordà	Selva
Vidreres	la Selva	Carlos Colomer, sect.	la Selva	Selva
	la Selva	Joan Teixidor, prev.		

Província de Lleida

Poble de...	Comarca natural dita de...	Remitent	Enquesta 1932	Comarca actual
Partit judicial de Lleida				
Alcarràs	Lleida	Ferran Esteve, prev. ecònom	Lleida	Segrià
Alfés	les garrigues	Ramon Barberá	Garrigues de Lleida	Segrià
Almacelles	Llitera leridana zona del canal Aragón-Cataluña buit	? Tomàs (segell Ajt.) Farmacia José M. Monturiol buit	Lleida	Segrià
Almatret	Garrigas	Àngel Panadès	Garrigues	Segrià
Artesa de Lleida	Urgell	Pere Amillera?, rector	Urgell	Segrià
Bell-lloc d'Urgell	Urgel Pla d'Urgell	Luis Cots, prev. V. de Sangenís?	Baix Urgell	Pla d'Urgell
Castellnou de Seana	Urgell	Alfons Adern, sect.	Urgell	Pla d'Urgell
Golmés	Urgell Urgel	P.O. del rector? ? Llobera Josep Cuadros, prev. Jaime Solans?	Urgell	Pla d'Urgell
Massalcoreig	ribera del Cinca Masalcoreig Lleida	Bartotemeu Esteve? Ramon Roig? Pere Ascón	Segrià	Segrià
Maials	Garriga	P.O. alcalde Juan Castellà, sect.	Garrigues	Segrià
Miralcamp	Pla d'Urgell	Juan Burniol, prev.	Urgell	Pla d'Urgell
el Palau d'Anglesola	Urgel	alcalde Antoni Ferran (segell Ajt.)	Urgell	Pla d'Urgell
Rosselló	Segrià	Jaume Torras, rector	Segrià	Segrià
Seròs	ribera del Segre	Pau H. Pallerés, prev.	Lleida	Segrià
Sidamon	Urgel	Bernardo Piró Vigatà	Urgell	Pla d'Urgell
Sunyer	Garrigues	Gregorio Calderó (segell Ajt.)	Garrigues	Segrià
Torres de Segre	ribera del Segre	Ramon Miguel, jutge mun. (segell)	Lleida	Segrià
Vilanova de la Barca	Urgel	buit	Urgell	Segrià
Partit judicial de Balaguer				
Balaguer	el Segre tocant al Pla d'Urgell	Camil Cava	la Noguera	Noguera
Àger	la Vall d'Àger Ager	alcalde Vicente Canobé (segell Ajt.) Celestino Mauri, prev.	Vall d'Àger	Noguera
Agramunt	Ribera del Ció Ribera del Sió	jutge mun. Francisco Iglesias J. ? Antolín	Ribera de Sió	Urgell
Algerri	buit Alsegrià	Juan Solé, rector Miguel Miada?	Segrià	Noguera
Almenar	Segrià	Andreu Roger, rector	Segrià	Segrià

Una enquesta de la Mancomunitat sobre les comarques naturals (1917)

Barbens	Urgel	Jaime Minguell	Tàrrega	Pla d'Urgell
Baronia de la Vansa	Llusas	jutge municipal	incorporat a Vilanova de Meià	Noguera
Belcaire d'Urgell	Plà d'Urgell	Jaume Arqué i Clapés, sect. Jutajt (segell)	Pla d'Urgell	Noguera
Bellvís	Urgell	alcalde Ll. Mas? (segell Ajt.)	Urgell	Pla d'Urgell
Camarasa	buít	Rosendo Vilanova prev.?	Balaguer	Noguera
Castellserà	Urgel	buít	Tàrrega	Urgell
Cubells	Balaguer	Antonio Escolà	Cubells	Noguera
la Donzell	Serra de Montclà	Jaume Fornes	Ribera de Sió	Urgell
Foradada	ribera del Segre Rubió, Foradada	Francesc Paul, prev. Francisco Serentill	Artesa	Noguera
la Fuliola	Urgell	Pau Ricart, ecònom	Urgell	Urgell
Ivars d'Urgell	Urgell de Dalt	Manuel Sabaté i Gardeñes, rector	Bellpuig-Baix Urgell	Pla d'Urgell
Linyola	Urgell	alcalde Sebastián Tella? (segell Ajt.)	Urgell	Pla d'Urgell
	Urgell	Manuel Abellana Gené, jutge mun.		
Montgai	Ribera del Sió Ribera del Sió	Francisco Casals, prev. Francisco Joch	Balaguer	Noguera
Penelles	Urgell	alcalde Antonio Balasch (segell Ajt.)	Urgell	Noguera
	Urgell	jutge José garreta (segell)		
<i>Foradada</i> [fitxa fora de lloc al plec original, descrita al seu lloc]				
Sta. Maria de Meià	Meyá	Antoni Piera, mestre nacional	incorporat a Vilanova de Meià	Noguera
Térmens	Urgel	Cristóbal Sardà, sect.	Urgell	Noguera
Tornabous	Plà d'Urgell	José Farré Pons	Urgell de Dalt	Urgell
el Tossal	Riaup	Gabriel Llanes, ?	Pons	Noguera
Tudela de Segre	Segre	alcalde Anton Solé (segell Ajt.)	Artesa	Noguera
Vallfogona de Balaguer	Urgell	Pere Niubó, rector	Balaguer	Noguera
Vilanova de Meià	Meyá	Eduart Campi, P.	Meià	Noguera
Vilanova de Segrià	Segrià	sect. Juan Pi Rotellá?	Segrià	Segrià
Partit judicial de les Borges Blanques				
les Borges	Urgell	alcalde Francisco Mases? (segell Ajt.)	Borges	Garrigues
l'Albi	Garrigas	García?	Garrigues	Garrigues
Belianes	Urgel	alcalde Andrés Pons? (segell Ajt.)	Segarra	Urgell
	Pla de Urgell	Francisco Vives, prev.		
	Urgell	Joaquim Calvis		
Cervià de les G.	las Garrigas	José Rubió Martí	Garrigues	Garrigues
la Floresta	Segarra	Jaume Vidal, rector	Urgell	Garrigues

Una enquesta de la Mancomunitat sobre les comarques naturals (1917)

Juneda	Pla d'Urgell Urgell	Ramon Carrera, rector il·legible	Baix Urgell	Garrigues
Tarrés els Torms	Segarra Garrigues Garrigas	alcalde José Palau Joan Benet Macià Gumí y Tost	sense resposta Garrigues	Garrigues Garrigues
Torregrassa	Urgel bajo	Toribio Llareno, secretari	Baix Urgell	Pla d'Urgell
el Vilosell	punt divisor de Garrigues, Segarra, Urgell; crec no obstant que amb major raó pot anomenarse Garrigues	Josep M. Sanahuja, prev.	Segarra	Garrigues
Vinaixa	Segarra Segarra o Urgell	Joan Saltó Josep Domingo Guarda?	Segarra	Garrigues

Partit judicial de Cervera

Anglesola	Urgell	alcalde Antoni Baquer? (segell Ajt.)	Alt Urgell	Urgell
	Pla d'Urgell	J. Martí, rector		
l'Aranyó	el Sió	Francisco Doménech, secretari	Segarra	Segarra
Bellpuig	Urgell	il·legible	Baix Urgell	Urgell
Ciutadilla	Segarra	Antoni Pedró, rector	Segarra	Urgell
St. Guim de Freixenet	buit	alcalde José Marsans (segell Ajt.)	Segarra	Segarra
	la Segarra	il·legible		
Maldà	la Segarra	José Rosinach (segell Ajt.)	Tàrrrega	Urgell
Nalec	Segarra	alcalde P.O. Eugenio Piñol?, secretari	Ribera de Riucorp	Urgell
	Nalec	jutge municipal Juan Sanfeliu		
els Omells de na Gaia	Segarra	P.O. secretari Miquel Figala? (segell Ajt.)	Segarra	Urgell
	Segarra	Agustí Civit (segell jutjat mun.)		
les Pallargues	Sió	alcalde José Abellana (segell Ajt.)	Ribera de Sió	Segarra
Portell (avui St. Ramon)	San Ramon (Segarra)	jutge mun. Juan Metons (segell jutjat)	Segarra	Segarra
	San Ramon	Jaime Cisteró		
Rocafort de Vallbona	Ribera del riu Corp	Josep Civit, prev.	Segarra	Urgell
St. Guim de la Plana	Segarra (extrem de)	Josep Espar, prev.	Guissona	Segarra
Tàrrrega	Urgell	alcalde P.O. José Mosera, secretari (segell Ajt.)	Tàrrrega	Urgell
Vilanova de Bellpuig	Urgell	José Brufau (segell Ajt.)	Baix Urgell	Pla d'Urgell

Partit judicial de la Seu d'Urgell

la Seu d'Urgell	Urgellet	Pere Pujol, prev.	Alt Urgell	Alt Urgell
Anserall	Anserall	Antoni Llangi, prev.	Urgellet	Alt Urgell
Arfa	Seo de Urgel	Blas Farré i P.O. Francisco Oliva? secretari	Seu d'Urgell	Alt Urgell

Bellver de C.	Cerdanya-baixa	Antoni Calvet?	la Cerdanya	Cerdanya
Civís	Urgell	Luis Veguer	Asnurri	Alt Urgell
Éller	Cerdaña	Francisco Bragulat	Cerdanya	Cerdanya
Fórnoles	el Collet	Angel Etayo?	Seu d'Urgell	Alt Urgell
Lles de Cerdanya	Cerdaña	buit	Cerdanya	Cerdanya
Arànsers i Músser	Aransa	José Puig	Cerdanya	Cerdanya
	Alta Urgell	José Font		
la Parròquia d'Ortó	Seo de Urgel	alcalde Emilio Campí	Seu d'Urgell	Alt Urgell
el Pla de St. Tirs	Seu d'Urgell	Francisco Ribó, secretari (segell Ajt.)	Seu d'Urgell	Alt Urgell
Prats i Sansor	Cerdaña	Pedro Pons Capdevila, secretari	Puigcerdà (la Cerdanya)	Cerdanya
Prullans	Serdaña	Esteba Puig?, secretari	Cerdanya	Cerdanya
	Cerdaña	Josep Casanovas, jutge mun.		
Tost	la Vall de Tost	Mariano Guardiola, prev.	Seu d'Urgell	Alt Urgell

Partit judicial de Solsona

Biosca	Segarra	Joan Junyent, sect.	Solsona	Segarra
Castellar de la Ribera	Solsona	rúbrica	Solsona	Solsonès
Clariana	Solsona Cardona	rúbrica	Solsona	Solsonès
Tiurana	Ribera del Segre	José Carabasa	Mig Urgell	Noguera
Vilanova de l'Aguda	Urgell del mitj	Josep Mas?, secret.	Alt Urgell	Noguera
	buit	Domingo Vila (segell jutajt mun.)		

Partit judicial de Sort

Sort	Pallars	Odón? Serrat	Pallars	Pallars Sobirà
Alins	Vallferrera	Felipe Balast, sect.	Coma de Ferrera	Pallars Sobirà
	Ribera d'Alins	Ramon Colls, rector		
Altron	Valldàssua	Joaquim de Moner, propietari	Vall d'Àssua o de Sort	Pallars Sobirà
Baén	el Pallás	Josep Gasa	Gerri-Pallars	Pallars Sobirà
Esterri d'Àneu	Valle de Aneu	il·legible	Vall d'Àneu	Pallars Sobirà
Gerri de la Sal	Baien Peramea	José Jordana	Pallars	Pallars Sobirà
Isil	la Vall d'Àneu (Pallars)	J. Riba P.	Vall d'Àneu-Alt Pallars	Pallars Sobirà
Montcortès	Plant de Corts	Pere ?, rector?	Pallars	Pallars Sobirà
	Plan de Cors	Joseph Vidal Sans		
Mont-ros	Coma de Monros	segell Ajt.	Flamissell	Pallars Jussà
	Coma de Monrós	Eusebi Espot P.		
la Pobleta de Bellvei	Pobleta de Bellvehí	Carles Huguet, prev.	Flamissell	Pallars Sobirà
Rialp	el Pallás	alcalde Francisco Castella?	Alt Pallars	Pallars Sobirà
Sorpe	Vall d'Àneu	Armengol Baradós?	Vall d'Àneu	Pallars Sobirà
la Torre de Cabdella	Vall de Capdella	Josep Vilaseca Solé	Flamissell	Pallars Jussà

Partit judicial de Tremp

Tremp	la Conca de Tremp	alcalde Joaquim Sostres	Conca de Tremp	Pallars Jussà
	Conca de Tremp	Ramon Senaller?, prev.		
Aramunt	Conca de damunt	José Pont	Conca de Tremp	Pallars Jussà
Claverol	la Conca de dalt	Juan Andorrà, prev.	Pobla de Segur	Pallars Jussà
Espluga de Serra	La Terreta	Gabriel Guell, prev.	Esquerra del Ribagorça	Pallars Jussà
Llesp	Montana Chica	buit	Muntanya Xica	Alta Ribagorça
Llimiana	Lavall de Llimiana	Lluís Mir B.	Conca de Tremp	Pallars Jussà
Hortonedà	la Conca de dalt	Josep Porta, rector	Pobla de Segur	Pallars Jussà
St. Miquel de la Vall	Conca de Tremp	Bonaventura Sorigué, prev.	Montsec	Pallars Jussà
	buit	jutge mun. Pere Torm		
St. Salvador de Toló	Conca de Tremp	Ignasi Queralt, rector	Conca de Tremp	Pallars Jussà
Sapeira	La Terreta	Joseph Perna, secretari	Tremp	Pallars Jussà
Senterada	ribera Sarroca y Pobleta	Pedro Boher, ?	Muntanya Xica	Pallars Jussà
Suterranya	Conca de Tremp	Josep Castells Bigorra, professor (segell escola)	Conca de Tremp	Pallars Jussà
Talarn	Conca de Tremp	Pascual Planes, rector	Conca de Tremp	Pallars Jussà
	Tremp	Buit		
	Tremp	Buit		
Vilamitjana	Conca de Tremp	Adrián Santa?	Conca de Tremp	Pallars Jussà

Aranís [fitxa fora de lloc al plec original, descrita amb St. Miquel de la Vall]

Partit judicial de Vielha

Bausen	Valle de Arán	Joaquín Tellosa, ?	Aranesa	Val d'Aran
Bossòst	Valle de Arán	Manuel? Peremiquel, ?	Vall d'Aran	Val d'Aran
	Valle de Arán	buit		
Canejan	Quatre Llocs	Daniel Lopena, prev.	Vall d'Aran	Val d'Aran
Escunhau	Vall de Arán	Joaquín Bruna, rector	Vall d'Aran	Val d'Aran
Vilamòs	Valle de Aran	alcalde Juan Aunós (segell Ajt.)	Vall d'Aran	Val d'Aran
	Valle de Aran	jutge mun. Miguel Rella (segell jutjat mun.)		

Província de Tarragona

Poble de...	Comarca natural dita de...	Remitent	Enquesta 1932	Comarca actual
Partit judicial de Tarragona				
Tarragona	Tarragona	alcalde	Camp de Tarragona	Tarragonès
els Pallaresos	Camp de Tarragona	rector Eusebi Mir	Tarragona	Tarragonès
Perafort	Camp de Tarragona	prev. Josep Moragas	Tarragona	Tarragonès
Vila-seca	Camp de Tarragona	Miquel Mimbau	Tarragona	Tarragonès
Partit judicial de Falset				
Arbolí	Alto Priorato y Montaña Prades	secretari Esteban Carné Martorell (segell Ajt.)	Muntanya de Prades	Baix Camp
l'Argentera	Costa del Camp	Josep Aragonès	Camp de Tarragona	Baix Camp
Bellmunt del P.	buit	buit	Priorat	Priorat
la Bisbal de Falset	baix Priorat	Teófilo Prats	Alt Priorat	Priorat
Capçanes	Baix Priorat	Emili Sastre	Baix Priorat	Priorat
	Baix Priorat	J. [Barceló]		
Cornudella de Montsant	Priorat	Alcalde, P.O. Josep Massol Sort (segell Ajt.)	Priorat	Priorat
	Priorat alt	?		
Duesaigües	Baix-Priorat	Josep Grau Serra prevre.	Reus	Baix Camp
	Bajo Priurat	Juan Doménech		
la Figuera	Priorat	Joan Vidal	Priorat	Priorat
Garcia	Ribera del Ebro	? Jaime Lloben?	Conca de l'Ebre	Ribera d'Ebre
Gratallops	Priorat	Esteve Ventura, rector	Priorat d'Scala Dei	Priorat
el Molar	Priorat	alcalde Francisco Rebull (segell Ajt.)	Baix Priorat	Priorat
	Priorat baix	?		
Móra la Nova	Ribera del Ebro	alcalde (segell Ajt.)	Ribera d'Ebre	Ribera d'Ebre
Poboleda	Priorat d'Scala-Dei	J. Aragonès (segell Ajt.)	Reus	Priorat
	Priorat d'Scala-Dei	Ramon Piñol? ?		
Porrera	Priorato	alcalde José Giol (segell Ajt.)	Priorat d'Scala Dei	Priorat
Pradell de la Teixeta	baix Priorat	buit	Baix Priorat	Priorat
	bajo Priorato	Francisco Amorós		
Pratdip	Sta. Marina Col de la Llena	Ramon Vives	Reus	Baix Camp
la Torre de Fontaubella	Falset	Antón Nogués, rector	Falset	Priorat
la Torre de l'Espanyol	Baix Priorat	il·legible	Ribera d'Ebre	Ribera d'Ebre
Torroja del Priorat	Priorat	buit	Falset	Priorat
Vandellós i l'Hospitalet de l'Infant	No té nom	alcalde i secretari José Escoda? (segell Ajt.)	Reus	Baix Camp
	No tiene nombre	jutge José Vernet		

Una enquesta de la Mancomunitat sobre les comarques naturals (1917)

Vilanova d'Escornalbou	Camp de Tarragona	jutge mpal. Jaime Sabaté (segell Ajt.)	Camp de Tarragona	Baix Camp
Vilanova de Prades	Montañas de Prades	José Pagès (segell Ajt.)	Montblanc	Conca de Barberà
la Vilella Alta	Priorat	Miquel Vernet (segell Ajt.)	Priorat d'Scala Dei	Priorat
	Priorat	Joaquim Grau, prev.		
la Vilella Baixa	Priorat	Arcadio Garsumdí?	Priorat Enològic	Priorat
Vinebre	Ribera Ebre	Ramon Tarragó	Ribera d'Ebre	Ribera d'Ebre

Partit judicial de Gandesa

Gandesa	Ribera alta del Ebre	segell Ajt.	Terra Alta	Terra Alta
	Gandesa (terra alta)	Ramon de Ossó		
Arnes	Tortosa	Joaquim Fonollar	Tortosa	Terra Alta
Ascó	Ribera del Ebre	Juan Jordà	Ribera d'Ebre	Ribera d'Ebre
Batea	Gandesa	Josep Vaquer (segell Ajt.)	Gandesa	Terra Alta
Benissanet	rivera del Ebro	Enrique Dasumvila (segell Ajt.)	Ribera d'Ebre	Ribera d'Ebre
Bot	Gandesa	Ramon Cugat, enginyer agrícola	Gandesa	Terra Alta
Flix	Ribera de Ebro	Domingo Garcia?	Dreta de l'Ebre	Ribera d'Ebre
el Pinell de Brai	Gandesa	Pedro Espinós (segell Ajt.)	Gandesa	Terra Alta
	Gandesa	José M. Álvarez (segell jutjat mun.)		
Prat de Comte	Bajo Aragón o Ribera de Ebro	alcalde, P.O. José Beltri secretari? (segell Ajt.)	Gandesa	Terra Alta

Partit judicial de Montblanc

Barberà de la Conca	Conca de Barbará	José Cabestany	Conca de Barberà	Conca de Barberà
	Conca de Barbará	Pere Poblet, jutge mun.		
Blancafort	Conca Barbará	Joan B. Izquierdo? (segell Ajt.)	Conca de Barberà	Conca de Barberà
	Conca de Barbará	José Masalles		
l'Espluga de Francolí	Conca de Barbará	secretari il·legible	Conca de Barberà	Conca de Barberà
	Espluga Francolí o Conca Barberá	buit		
Llorac	Segarra	P.O. José Martí, secret. (segell Ajt.)	Santa Coloma de Queralt	Conca de Barberà
Pira	Conca de Barbará	alcalde, P.O. lo secretari Joaquim Serra	Conca de Barberà	Conca de Barberà
	Conca de Barbará	Josep Vilà, prev.		
Prades	Muntanya de Prades	P.O. Salvador Balcells	Muntanya de Prades o Alt Priorat	Baix Camp
	Montanya de Prades	Josep Roig Argany		
Santa Coloma de Queralt	Segarra Baixa	D. Vallbona	Baixa Segarra	Conca de Barberà
Saral	Conca de Barbará	? Potau?	Conca de Barberà	C. de Barberà

Savallà del Comtat	Sagarra	alcalde, P.O. Jaume Poblet, sect. (segell Ajt.)	Santa Coloma	Conca de Barberà
Senan	Sagarra	Cayetano Joern, prev.	Segarra	C. de Barberà
Solivella	Conca de Barbarà	Ramon Carreras, prev.	Conca de Barberà	C. de Barberà
Valldara	res	Juan Palau	Conca de Barberà	C. de Barberà
Vilaverd	Vilaverd	José Solé Miret	Conca de Barberà	C. de Barberà

Partit judicial de Reus

Alforja	baix Priorat	alcalde P.O. Anton Guri (segell Ajt.)	Camp de Tarragona	Baix Camp
	Reus (Tarragona)	il·legible		
Almoster	Camp de Tarragona	alcalde José Sugrañes (segell Ajt.)	Camp de Tarragona	Baix Camp
	Camp de Tarragona	Joan Rofes		
les Borges del Camp	Camp de Tarragona	Miquel Saludes, rector	Camp de Tarragona	Baix Camp
Cambrils	Camp de Tarragona	Carlos Espinach, rector	Reus	Baix Camp
Castellvell del Camp	Cam de Tarragona	buit	Camp de Tarragona	Baix Camp
les Irlès	Riudecols	Francisco Porta Rofes	Reus	Baix Camp
Maspujols	Camp	Isidro Salvat	Reus	Baix Camp
Montbrió del Camp	Camp de Tarragona	Salvador Narri, rector	Tarragonina	Baix Camp
Mont-roig del Camp	Reus	Joan Rosselló, rector	Camp de Tarragona	Baix Camp
	Camp de Tarragona	P.O. il·legible		

Partit judicial de Tortosa

Alcanar	Tortosa	il·legible (segell Ajt.)	Tortosina	Montsià
	buit	J. Froilán Beltran, rector		
Alfara de Carles	Tortosa	alcalde José Barberà	Tarragona	Baix Ebre
	Tortosa	jutge Martí Jimeno		
Amposta	Ribera del Ebre	Joan Palau, alcalde	Tortosa	Montsià
la Sénia	Tortosa	José il·legible (segell Ajt.)	Tortosa	Montsià
	Planes de Cenia errònia ¹	Jaume Perregàs? buit		
Freginals	Rivera del Ebre	buit	Tortosina	Montsià
Ginestar	Ribera del Ebre	Adolf Vallès, prevre.?	Tortosa	Ribera d'Ebre
Mas de Barberans	Tortosa	il. Cabanes, rector	Baix Ebre	Montsià
Masdenverge	Tortosa	Miguel Segarra, rector (segell parròquia) ²	Tortosa	Montsià
el Perelló	Tortosa	alcalde P.O. il·legible secretari (segell Ajt.)	Tortosina	Baix Ebre
	Perelló (Partido J. Tortosa)	Modesto Brull, jutge mun. (segell fàbrica seva alcohol)		
Roquetes	Roquetes	José M. Jardí	Tortosa	Baix Ebre
St. Carles de la Ràpita	buit	buit (segell Ajt.)	Tortosa	Montsià
	Tortosa i Goles del Ebre	Roman Gimeno?		

Tivenys	buit	buit	Tortosa	Baix Ebre
Ulldecona	Tortosa	P.O. Francisco Serra	Montsià	Montsià
Partit judicial de Valls				
l'Albiol	Montanya de Prades	Josep il·legible	Tarragona	Baix Camp
Alió	Camp de Tarragona	alcalde Raimon Mayart? (segell Ajt.)	Camp de Tarragona	Alt Camp
	Camp de Tarragona	Josep Rebull, rector		
	Cam de Tarragona	Joan Domingo		
Figuerola del Camp el Pla de Santa Maria	Camp de Tarragona	Pere Barberá	Valls	Alt Camp
	Campo de Tarragona	jutge mun. José Batlle	Valls	Alt Camp
el Pont d'Armentera	Camp de Tarragona	alcalde P.O. Juli Rebull (segell Ajt.)	Alt Camp de Tarragona	Alt Camp
la Riba	Pie de la Montaña de Prades	alcalde M. Gomà Tomàs (segell Ajt.)	Valls	Alt Camp
Rodonyà	Pla de Valls	Luis Brugarolas, rector	Baix Camp de Tarragona	Alt Camp
	Camp de Tarragona	Pablo Gestí?		
Vilabella	Valls	Francisco Robert, prev.	Camp de Tarragona	Alt Camp
Partit judicial del Vendrell				
l'Arboç	el Vendrell	il·legible prev.?	Penedès	Baix Penedès
	Baix Panadés	Gabriel Vidal		
Bellvei	Baix Panadés	Josep Urgell (segell Ajt.)	Baix Penedès	Baix Penedès
	Baix panades	jutge mun. Francisco Vidal (segell jutjat)		
Creixell	Panadés	Salvador Solé (segell Ajt.)	Vendrell	Tarragonès
	Camp de Tarragona	Ramon Martí, rector		
Llorenç del Penedès	Panadés	Eloy Campos, rector	Baix Penedès	Baix Penedès
	Panadés	Carles il·legible		
Masllorç	Penadés	Josep M. Sintes, prev.?	Valls	Baix Penedès
la Pobla de Montornès	Baix Panadés	Enrich Gispert, prev.	Tarragona	Tarragonès
la Riera de Gaià	Camp de Tarragona	alcalde Joan ? (segell Ajt.)	Tarragona	Tarragonès
	Camp de Tarragona	jutge mun. Juan Bertran (segell jutjat)		
St. Jaume dels Domenys	Panadés	Sebastián Jané, sect.	Baix Penedès	Baix Penedès
St. Vicenç de Calders	Baix Panadés	alcalde Carlos Caralt (segell Ajt.)	Vendrell	Baix Penedès
	buit	Pere Tubells, prev.		
Santa Oliva	Vendrell	Juan Caral i Vidal, viticultor, formulari propi	Penedès	Baix Penedès

1 Mala interpretació de la pregunta (dista per dita), la resposta és "hora y media en cuadro".

2 S'excusa per l'ortografia ahora que s'ofereix a enviar mots dialectals.